

Me muistamme – taidehanke sodan kokeneiden tarinoiden tallentamiseksi ja sukupolvien kohtaamiseksi

Me muistamme on kuvataiteilija Jonna Taikatien yhteisötaiteellinen hanke, jossa sodan kokeneiden ihmisten tarinat tallennetaan livepiirrosten, haastattelujen ja videodokumentaation kautta. Näyttelyt toteutetaan **pienissä kunnissa ja palvelutaloissa**, jotta kulttuuri tavoittaa myös ne, jotka jäävät usein kulttuuripalveluiden ulkopuolelle. Hankkeen yhteydessä järjestetään **nuorten ja ikäihmisten kohtaamistyöpajoja**, jotka rakentavat sukupolvien välistä ymmärrystä ja vahvistavat yhteisöllisyyttä.

Hanke on jo hyväksytty **Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan**, ja se on esillä myös **Valtakunnallisilla Hengellisillä ja Kulttuuripäivillä 13.9.2026 Oulussa**, jotka ovat osa samaa juhlavuotta. Päivien teemana on Rakentamalla rauhaa turvaamme lastemme tulevaisuuden ja tilaisuudessa luovutetaan nuorille Rauhan viesti. Vastaanottajina ovat kaksi Pohteen nuorisovaltuuston edustajaa. Päivien organisoijana on Kaatuneitten omaisten Oulun piiri, Pohjois-Pohjanmaan Tammenlehvän perinneyhdistys ja Kaatuneitten Omaisten Liitto.

Perustelut

Selonteon painopiste: *“kansallisen kulttuuriperinnön säilyttäminen osana henkistä kriisinkestävyyttä ja resilienssiä”*: Hanke tallentaa katoavaa muistitietoa viimeiseltä sodan kokeneelta sukupolvelta. Se tekee sen tavalla, joka on **inhimillinen, saavutettava ja yhteisöllinen**:

- Livepiirtäminen ja keskustelut tallentavat kokemukset autenttisina.
- Tarinat julkaistaan avoimesti Instagramissa @memuistamme, jolloin ne muodostavat **kansallisen digitaalisen arkiston**.
- Näyttelyt palvelutaloissa tuovat kulttuurin sinne, missä ikäihmiset elävät.

Sodat kokeneen sukupolven tarinat ovat katoavaa kulttuuriperintöä. Nyt on viimeinen hetki kuulla heidät. Hanke vahvistaa yhteiskunnan henkistä kriisinkestävyyttä muistuttamalla siitä, millaisin uhrauksin rauha on rakennettu.

Selonteon painopiste: *“lastenkulttuuri sekä lasten ja nuorten osallisuus”*

Hankkeen työpajoihin osallistui jo pilotissa:

- **n. 100 nuorta**
- **7 ikäihmistä** (useita kohtaamisia)

Nuorten palautteissa korostui:

- kiitollisuus saadusta tiedosta
- ymmärryksen lisääntyminen
- ennakoluulojen purkautuminen
- kokemus aidosta kohtaamisesta

Yksi nuori oivalsi, että “ikä on vain numeroita ja numeroiden takana elää samanlainen nuori kuin hänkin”.

Hanke tarjoaa nuorille **elävän historian oppitunnin**, jota ei voi korvata oppikirjoilla.

Selonteon painopiste: *“taide- ja kulttuuripalveluiden alueellinen saatavuus ja saavutettavuus”*

Hanke toteutetaan **pienissä kunnissa ja palvelutaloissa**, joissa kulttuuripalvelut ovat usein rajallisia:

- Oulainen
- Kalajoki
- Alavieska
- Ylivieska

- Nivala
- Pyhäjoki
- Merijärvi

Näyttelyt tuodaan **suoraan ikäihmisten arkeen**, esteettömiin tiloihin. Digitaalinen näyttely mahdollistaa osallistumisen myös niille, jotka eivät pääse paikan päälle.

Vieraskirja-analyysin perusteella Oulaisten näyttely tavoitti:

- **1 250–2 500 uniikkia kävijää**
- **yli 4 000 kontaktikertaa** palvelutalon läpikulkuliikenteen ansiosta
- **Somenäkyvyys mediassa (Instagram ja Facebook)** kuvat ja tarinat ovat saaneet yli 100 000 näyttökertaa.

Tämä on poikkeuksellisen korkea vaikuttavuus pienellä paikkakunnalla. Näyttely on avoinna Valtakunnallisilla Hengellisillä ja Kulttuuripäivillä Oulun Madetojasalilla 13.9.2026. Päiviin oletetaan osallistuvan noin 400 henkilöä eri puolilta Suomea.

Selonteon painopiste: *”terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen taide- ja kulttuuripalveluilla”* *”kulttuuripalveluiden merkitys syrjäytymisen ehkäisyssä ja integraatiossa”*

Hanke:

- lisää ikäihmisten kokemusta arvokkuudesta ja kuulluksi tulemisesta
- kipeiden sotamuistojen ja ikäihmisten kokemusten läpinäkyväksi tuleminen lisää kunnioitusta ja ymmärrystä heitä kohtaan, vahvistaa nuorten empatiataitoja
- luo turvallisen tilan käsitellä sotaan liittyviä tunteita
- .
- rakentaa yhteisöllisyyttä ja luottamusta

Kokemustoimijan lausunnon mukaan: *”Kohtaamiset vähentävät sukupolvien välistä etäisyyttä ja vahvistavat yhteistä ymmärrystä siitä, millaisin uhrauksin rauha on rakennettu.”*

Tämä on juuri sitä kulttuurihyvinvointia, jota selonteko korostaa.

Selonteon pitkän aikavälin tavoite: *”Kulttuuri on muutosvoima”*

Hanke on jo synnyttänyt:

- laajaa keskustelua sodasta, rauhasta ja sukupolvien välisestä ymmärryksestä
- kiinnostusta omaan sukuhistoriaan
- näkyvyyttä paikallisissa ja sosiaalisissa medioissa
- uudenlaisen mallin yhteisötaiteelle, joka on monistettavissa valtakunnallisesti

Se vahvistaa yhteiskunnallista resilienssiä:

- lisää luottamusta
- rakentaa yhteistä muistia
- tukee henkistä turvallisuutta aikana, jolloin turvallisuuskysymykset ovat jälleen ajankohtaisia

Miksi juuri nyt?

Suomi täyttää 110 vuotta aikana, jolloin:

- sodan kokeneet ovat viimeistä kertaa äänessä
- Euroopassa käydään sotaa
- nuoret tarvitsevat ymmärrystä historiasta ja rauhan hinnasta
- yhteiskunta kaipaa yhteyttä, kuulluksi tuleamista ja toivoa

Me muistamme tarjoaa tähän **inhimillisen, taiteellisen ja yhteisöllisen vastauksen.**